

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

HỨA HỒNG MINH

**ĐÁNH GIÁ HIỆN TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT
GIẢI PHÁP CẢI THIỆN MÔI TRƯỜNG LÀNG NGHỀ
NẤU RƯỢU TRUYỀN THỐNG XÃ VÂN HÀ
HUYỆN VIỆT YÊN – TỈNH BẮC GIANG**

LUẬN VĂN THẠC SỸ KHOA HỌC MÔI TRƯỜNG

Thái Nguyên, năm 2014

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

HỨA HỒNG MINH

**ĐÁNH GIÁ HIỆN TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT
GIẢI PHÁP CẢI THIỆN MÔI TRƯỜNG LÀNG NGHỀ
NẤU RƯỢU TRUYỀN THỐNG XÃ VÂN HÀ
HUYỆN VIỆT YÊN – TỈNH BẮC GIANG**

Chuyên ngành: Khoa học môi trường

Mã số : 60 44 03 01

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC MÔI TRƯỜNG

Người hướng dẫn khoa học: TS. Hoàng Hải

Thái Nguyên, năm 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu và kết quả nêu trong luận văn là trung thực và chưa hề được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Cam đoan các thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả luận văn

Hứa Hồng Minh

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian thực hiện đề tài, tôi đã nhận được sự giúp đỡ nhiệt tình và sự đóng góp quý báu của nhiều cá nhân và tập thể, đã tạo điều kiện cho tôi hoàn thành bản luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn TS. Hoàng Hải, là thầy giáo trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tận tình cho tôi hoàn thành luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban chủ nhiệm Khoa Đào tạo sau Đại học, Ban chủ nhiệm Khoa Tài nguyên và Môi trường, tập thể các thầy cô giáo và cán bộ trong và ngoài Khoa Tài nguyên và Môi trường đã giúp tôi hoàn thành quá trình học tập và thực hiện đề tài.

Tôi xin trân trọng cảm ơn sự giúp đỡ nhiệt tình của Sở Tài nguyên và Môi trường tỉnh Bắc Giang; UBND huyện Việt Yên; Phòng Tài nguyên và Môi trường huyện Việt Yên; Phòng Thống kê huyện Việt Yên; UBND xã Vân Hà đã tạo điều kiện cho tôi thu thập số liệu, cung cấp những thông tin cần thiết để thực hiện nghiên cứu đề tài này.

Cảm ơn gia đình, các anh, chị, bạn bè, đồng nghiệp đã cổ vũ và động viên, giúp đỡ tôi trong quá trình nghiên cứu học tập và thực hiện luận văn.

Xin trân trọng cảm ơn!

Tác giả luận văn

Hứa Hồng Minh

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Yêu cầu nghiên cứu.....	3
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. Cơ sở lý luận nghiên cứu về làng nghề.....	4
1.1.1. Khái niệm về làng nghề	4
1.1.2. Phân loại làng nghề	6
1.1.3. Tiêu chí làng nghề.....	8
1.2. Nghiên cứu về môi trường làng nghề trên thế giới.....	9
1.3. Nghiên cứu về môi trường làng nghề ở Việt Nam.....	11
1.3.1. Khái quát các nghiên cứu về môi trường làng nghề Việt Nam	11
1.3.2. Lịch sử phát triển làng nghề Việt Nam	17
1.3.3. Vai trò của các làng nghề truyền thống	19
1.3.4. Làng nghề và các vấn đề ô nhiễm môi trường.....	20
1.3.5. Khái quát về làng nghề nấu rượu truyền thống xã Vân Hà	23
1.3.6. Tổng quan về nguồn gốc và thành phần của nước thải, khí thải, chất thải rắn từ hoạt động của làng nghề nấu rượu truyền thống xã Vân Hà.....	26
1.3.7. Các vấn đề môi trường do nước thải, khí thải, chất thải rắn từ hoạt động nấu rượu và chăn nuôi.....	33
1.3.8. Tình hình quản lý môi trường trong hoạt động nấu rượu truyền thống ở tỉnh Bắc Giang	38
1.3.9. Mô hình thoát nước và xử lý nước thải cho các làng nghề nấu rượu, chăn nuôi và giết mổ gia súc ở khu vực đồng bằng Bắc Bộ	41
Chương 2: ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU ...46	
2.1. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu	46
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu	46

2.1.2. Phạm vi nghiên cứu.....	46
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	47
2.2.1. Khái quát về điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội khu vực nghiên cứu.....	47
2.2.2. Đánh giá hiện trạng môi trường nước, môi trường không khí và chất thải rắn tại làng nghề nấu rượu truyền thống xã Vân Hà.	47
2.2.3. Đề xuất giải pháp quản lý, xử lý nước thải đạt hiệu quả, phù hợp với điều kiện ở địa phương.	47
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	47
2.3.1. Phương pháp thu thập tài liệu thứ cấp	47
2.3.2. Phương pháp phỏng vấn bằng phiếu điều tra.....	47
2.3.3. Phương pháp phân tích hệ thống.....	48
2.3.4. Phương pháp khảo sát thực địa, lấy mẫu hiện trường.....	48
2.3.5. Phương pháp lấy mẫu và các phương pháp phân tích môi trường:	49
2.3.6. Phương pháp so sánh.....	52
2.3.7. Phương pháp đánh giá, xử lý số liệu và minh họa.....	52
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....	53
3.1. Đặc điểm về điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội của làng nghề nấu rượu truyền thống xã Vân Hà và huyện Việt Yên.	53
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên	53
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	57
3.2. Đánh giá hiện trạng môi trường nước, môi trường không khí và chất thải rắn tại làng nghề nấu rượu truyền thống xã Vân Hà, huyện Việt Yên. 61	
3.2.1. Đánh giá hiện trạng chất lượng môi trường nước tại làng nghề nấu rượu Vân Hà trong thời gian nghiên cứu	61
3.2.2. Đánh giá hiện trạng chất lượng môi trường không khí tại làng nghề nấu rượu Vân Hà trong thời gian nghiên cứu	7575
3.2.3. Đánh giá hiện trạng chất thải rắn tại làng nghề nấu rượu Vân Hà trong thời gian nghiên cứu	7676

3.3. Đề xuất các giải pháp khắc phục ô nhiễm môi trường làng nghề nấu rượu truyền thống xã Vân Hà, huyện Việt Yên	788
3.3.1. Các giải pháp công nghệ	788
3.3.2. Làm sạch nước ngầm:	8282
3.3.3. Các giải pháp chính sách.....	8585
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	89
1. Kết luận	89
2. Kiến nghị.....	9191
TÀI LIỆU THAM KHẢO	9292

DANH MỤC CÁC CỤM TỪ VIẾT TẮT

BTNMT	: Bộ tài nguyên và Môi trường
BOD ₅	: Hàm lượng oxy hóa sinh học
BVMT	: Bảo vệ môi trường
COD	: Hàm lượng oxy hóa hóa học
DO	: Hàm lượng oxy hòa tan
ĐTM	: Đánh giá tác động môi trường
GHCP	: Giới hạn cho phép
ONMT	: Ô nhiễm môi trường
QCVN	: Quy chuẩn Việt Nam
TCVN	: Tiêu chuẩn Việt Nam
TCMT	: Tổng cục môi trường
TCCP	: Tiêu chuẩn cho phép
TB	: Trung bình
UBND	: Ủy ban nhân dân
VN	: Việt Nam

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1: Tải lượng nồng độ của nước thải.....	29
Bảng 1.2: Tải lượng khí thải do sử dụng nhiên liệu than để đốt lò.....	32
Bảng 2.1: Vị trí lấy mẫu nước mặt tại xã Vân Hà.....	48
Bảng 2.2: Vị trí lấy mẫu nước ngầm tại xã Vân Hà.....	49
Bảng 2.3: Vị trí lấy mẫu khí tại xã Vân Hà.....	49
Bảng 3.1. Giá trị sản xuất các ngành của huyện Việt Yên 2010 - 2012	59
Bảng 3.2. Kết quả phân tích nước thải sinh hoạt tại thôn Yên Viên.....	62
Bảng 3.3. Kết quả phân tích nước thải sản xuất tại thôn Yên Viên.....	65
Bảng 3.4. Kết quả phân tích chất lượng môi trường nước mặt lần 1 - tháng 10/2013.....	7070
Bảng 3.5. Kết quả phân tích chất lượng môi trường nước mặt lần 2 - tháng 3/2014.....	7171
Bảng 3.6: Kết quả phân tích nước ngầm tại thôn Yên Viên - lần 1	7373
Bảng 3.7: Kết quả phân tích nước ngầm tại thôn Yên Viên - Lần 2	7474
Bảng 3.8. kết quả phân tích không khí tại thôn Yên Viên - lần 1.....	7575
Bảng 3.9. kết quả phân tích không khí tại thôn Yên Viên - lần 2.....	7575
Bảng 3.10. Một số thủy sinh thực vật tiêu biểu	8181
Bảng 3.11: Đặc tính một số vật liệu tiếp xúc	8484

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 1.1: Biểu đồ phân loại làng nghề Việt Nam theo ngành nghề sản xuất.....	8
Hình 1.2: Sản phẩm rượu làng Vân Hà.....	23
Hình 1.3: Quy trình sản xuất rượu kèm dòng thải	25
Hình 1.4: Sơ đồ phát sinh nước thải và thành phần nước thải từ hoạt động nấu rượu truyền thống xã Vân Hà.....	27
Hình 1.5: Ô nhiễm môi trường nước tại làng nghề nấu rượu Vân Hà	28
Hình 1.6: Các nguồn phát sinh ra chất thải rắn từ hoạt động làng nghề nấu rượu truyền thống xã Vân Hà.....	30
Hình 1.7: Xi than từ quá trình nấu rượu.....	30
Hình 1.8: Bã rượu (bông rượu)	31
Hình 1.9: Nước từ chuồng gia súc bị rò rỉ gây mùi khó chịu	32
Hình 1.10: Tác hại của khí thải từ hoạt động của làng nghề nấu rượu	35
Hình 1.11: Sơ đồ nguyên tắc thoát nước và xử lý nước thải cho các làng nghề nấu rượu, chăn nuôi và giết mổ gia súc ở khu vực đồng bằng Bắc Bộ	42
Hình 3.1: Sông cầu đoạn chảy qua xã Vân Hà	55
Hình 3.2. Sơ đồ hành chính huyện Việt Yên, tỉnh Bắc Giang.....	56
Hình 3.3: Sơ đồ xã Vân Hà	57
Hình 3.5: Xe thu gom rác thải.....	777